

Sygnatura akt IV Ka 468/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Waldemar Majka
Protokolant:	Marcelina Żoch

przy udziale Julity Podlewskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2018 roku

sprawy M. P.

syna W. i M. z domu C.

urodzonego (...) w D.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk i art. 233 § 1 i § 6 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kłodzku

z dnia 21 lutego 2018 roku, sygnatura akt II K 40/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. H. z Kancelarii Adwokackiej w K. 516,60 złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygnatura akt IV Ka 468/18

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Kłodzku wniósł akt oskarżenia przeciwko M. P. oskarżając go o to, że:

I. w okresie od września 2012 roku do czerwca 2016 r w D., w woj. (...), (...) w D. doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 10817,99 zł po uprzednio wprowadzeniu w błąd pracownika (...) odnośnie sytuacji majątkowej i złożenia fałszywego oświadczenia po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań, co w konsekwencji doprowadziło do podjęcia niezasadnej decyzji o przyznaniu zasiłku. tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 233 § 6 kk w zw. z art 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

II. usiłowania w dniu 28 kwietnia 2016 r w D. w woj. (...), doprowadzenia (...) w D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 9000 zł, poprzez wydanie niezasadnej decyzji o przyznaniu zasiłku wychowawczego w kwocie 500 .zł miesięcznie na okres 18 miesięcy po uprzednim złożeniu fałszywego oświadczenia po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań czym usiłował wprowadzić pracownika (...) w błąd co do faktu wychowywania dziecka, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na weryfikację wniosku i ujawnienie że dziecko jest wychowywane przez matkę tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art 233 § 6 kk w zw. z art. 11 §2 kk.

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2018 roku (sygnatura akt II K 40/18) Sąd Rejonowy w Kłodzku:

I. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku z tym, iż przyjął, że oskarżony działał w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, to jest czynu z art. 286 § 1 kk i art. 233 § 6 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku z tym, iż przyjął, że oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, to jest czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 233 § 6 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w punkcie I i II części dyspozytywnej wyroku i wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu zawiesił tytułem próby na okres lat 2 (dwóch); V. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora na piśmie w terminie co 3 (trzy) miesiące o przebiegu okresu próby;

VI. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę kwoty 10.817,99 zł na rzecz (...) w D.;

VII. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, wydatki zaliczając na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł oskarżony, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

- obrazę przepisów prawa materialnego,
- obrazę przepisów postępowania, a która mogła mieć i miała wpływ na treść orzeczenia
- w tym m.in. naruszenie art. 2, art. 4, art. 7 i art. 9 i 10, art. 374§1 kpk art. 391§1, art. 410, kpk, art. 187 kpk, art. 170§1 pkt 4 i 5 kpk, art. 171 kpk, art. 366 kpk, art. 423 kpk
- naruszenie art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji o Prawach Człowieka i podstawowych wolności
- ograniczenie zasady bezpośredniości co do wypowiedzi oskarżonego i zeznań świadków
- nie przeprowadzono dowodów celem ustalenia okoliczności składania wniosków przez oskarżonego
- nienależytą obsadę sądu,
- nie uwzględniono wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu
- brak dowodów na potwierdzenie tezy, że przyznane świadczenia były nienależne,
- ponadto zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia

- rażąca niewspółmierność kary, niesłusznego zastosowania

a podnosząc wskazane zarzuty wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia wyroku w całości
2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia/wyroku w całości
3. umorzenie postępowania (bezwarunkowe umorzenie postępowania)
4. uzupełnienie przewodu sądowego, przeprowadzenie dowodów na rozprawie na podstawie art.452 kpk
5. stwierdzenie nieważności orzeczenia/wyroku ze względu na naruszenie norm wskazanych w treści uzasadnienia niniejszego pisma
6. zbadanie z urzędu czy nie zachodzi naruszenie normy art.4 Protokołu nr 7 do Konwencji o Prawach Człowieka
- 7.zbadanie z urzędu czy działanie zaniechania organu (...)w D. nie wyczerpują znamion czynu zabronionego (art.31 kk, art. 235 kk, art.270 kk, art. 271 kk Kodeks karny Ustawa z 6 czerwca 1997 r.)
8. uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych czynów oraz niewymierzenie oskarżonemu kary i środków karnych
- 9 ustanowienie obrońcy z urzędu ze względu na fakt, iż nie jestem w stanie ponieść kosztów obrony, kosztów procesu bez uszczerbku końcowego dla utrzymania
- 10 zwolnienie całkowite z opłat oraz kosztów postępowania
- 11.zasądzenie na rzecz oskarżonego zwrotu kosztów postępowania

ze względu na:

- 1.obrazę przepisów prawa materialnego (wskazanych w treści uzasadnienia niniejszego pisma), a która mogła mieć i miała wpływ na treść orzeczenia)
2. obrazę przepisów postępowania (wskazanych w treści uzasadnienia niniejszego pisma) a która mogła mieć i miała wpływ na treść orzeczenia,
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć i miał wpływ na treść orzeczenia(wskazanych w treści uzasadnienia niniejszego pisma)
- 4.rażącej niewspółmierności kary, niesłusznego zastosowania.”

Sąd okręgowy zważył:

apelacja nie okazała się zasadna.

Sąd rejonowy procedował w sprawie w sposób prawidłowy a następnie zgromadzony materiał dowodowy poddał rzetelnej i obiektywnej analizie i ocenie spełniającej wymogi art. 7 kpk i na ich podstawie poczynił trafne ustalenia faktyczne, a także dokonał prawidłowej subsumpcji zachowania oskarżonego, orzeczone kary tak jednostkowe jak i kara łączna nie są rażąco niewspółmiernie surowe, w sprawie niniejszej sąd odwoławczy nie stwierdził jednocześnie uchybień wskazanych w przepisach art. 439 kpk i art. 440 kpk.

Brak jest jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do podnoszenia zarzutu niezgodnej z obowiązującym porządkiem prawnym obsady składu orzekającego, który rozpoznawał sprawę oskarżonego M. P.. Zwrócić należy uwagę, odnosząc się do argumentacji skarżącego, iż zgodnie z art. 24§1 kpk sąd rejonowy orzeka w pierwszej instancji

we wszystkich sprawach, z wyjątkiem spraw przekazanych ustawą do właściwości innego sądu, art. 25 kpk określa zaś sytuacje kiedy to sąd okręgowy jest właściwy do rozpoznania sprawy w I instancji - niniejsza sprawa nie należy do katalogu spraw, które w pierwszej instancji powinny być rozpoznawane przez sąd okręgowy. Zaznaczenia ponadto w tym miejscu wymaga, iż treść art. 28 kpk uzależnia skład sądu orzekającego od kategorii rozpoznawanej sprawy. Wskazany przepis tj. art. 28 kpk stanowi:

§ 1. Na rozprawie głównej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Sędzia ma prawa i obowiązki przewodniczącego.

§ 2. W sprawach o zbrodnie sąd orzeka w składzie jednego sędziego i dwóch ławników.

§ 3. Ze względu na szczególną zawilść sprawy lub jej wagę sąd pierwszej instancji może postanowić o jej rozpoznaniu w składzie trzech sędziów albo jednego sędziego i dwóch ławników.

§ 4. W sprawach o przestępstwa, za które ustawa przewiduje karę dożywotniego pozbawienia wolności, sąd orzeka w składzie dwóch sędziów i trzech ławników.

W niniejszej sprawie stosownie do treści art. 28§1 kpk sąd winien orzekać w składzie jednoosobowym, albowiem przestępstwa o jakie został oskarżony M. P. stanowiły występki. Zauważenia dodatkowo w tym miejscu również wymaga, iż w sprawie tej nie wchodziła przy tym w grę nawet potencjalna możliwość innego zakwalifikowania czynów zarzucanych oskarżonemu - jako zbrodni, co uzasadniałoby jej rozpoznanie w składzie jednego sędziego i dwóch ławników. Zwrócić przy tym należy jednocześnie uwagę, iż z akt sprawy nie wynika ponadto aby rozważana była i podjęta została decyzja o jakiej mowa w §3 wskazanego przepisu. Niezależnie od powyższych uwag, analizując argumentację skarżącego, zaznaczenia wymaga, iż z dniem wejścia w życie nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania karnego z 27.09.2013 r., tj. do 1.07.2015 r. doszło do uchylecia rozdziału 51 kpk, dotyczącego postępowania uproszczonego.

Na uwzględnienie nie zasługuje również stanowisko skarżącego o naruszeniu art. 9 i 10 kpk, podnosząc zarzut obrazy tych przepisów oskarżony nie wykazał aby w toku postępowania naruszono powyższe przepisy, wyrażając własne stanowisko co do działań podejmowanych przez (...) w D.. Zwrócić przy tym należy uwagę, iż art. 9 kpk ustanawia klauzulę generalną, jego naruszenie bez wskazania innych przepisów konkretyzujących tę instytucję nie może stanowić podstawy apelacyjnej. Zgodnie natomiast z art. 10§1 kpk organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia - o czyn ścigany z urzędu. Jak zaznacza się w doktrynie odnośnie zasady legalizmu unormowanej w art. 10 kpk omawiana zasada cechuje się zatem tym, że jest adresowana do wszystkich organów ścigania, na które nakłada obowiązek weryfikacji podstaw prawnych dopuszczalności procesu (prawna dopuszczalność) oraz wnikliwego badania jego podstawy dowodowej (faktyczna zasadność). Dodatkowo oskarżyciela publicznego zobowiązuje do zainicjowania postępowania jurysdykcyjnego, przy czym może on cofnąć akt oskarżenia na zasadach określonych w art. 14§2 kpk

W wywiedzionej apelacji czyniąc uwagi co do sposobu procedowania sądu rejonowego skarżący czyni uwagi o potrzebie zbadania czy nie doszło do naruszenia art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji o Prawach Człowieka i podstawowych wolności. Analizując przedstawione w tym zakresie przez oskarżonego zapatrywania zwrócić należy uwagę na treść wskazanego przepisu tj. art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji o Prawach Człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego dnia 22 listopada 1984 roku w Strasburgu do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, (Dz.U.2003.42.364), który stanowi (w art.4), iż nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu przed sądem tego samego państwa za przestępstwo, za które został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem lub uniewinniony zgodnie z ustawą i zasadami postępowania karnego tego państwa, a zatem nie sposób wywnioskować w jakim zakresie treść tej normy ma przystawać do realiów niniejszego postępowania, bo i skarżący tego nie wyjaśnia w uzasadnieniu apelacji.

Wyrażając zapatrywania o naruszeniu wskazanego przepisu skarżący odwołuje się również do wyroku ETPC z dnia 18 maja 2017 roku skarga nr 22007/11, które również odwołuje się do zakazu ponownego sądenia lub karania za ten sam czyn, a taka sytuacja w wypadku oskarżonego nie nastąpiła. Analizując argumentację skarżącego, (w której apelujący czyni subiektywne uwagi co do postępowań administracyjnych związanych z decyzjami zapadłymi w sprawach związanych ze świadczeniami (...) w D.) nie można nie zauważyć, iż wskazany powyżej wyrok odnosił się do innej sytuacji niż ta jaka zaistniała w niniejszej sprawie. W przywołanej powyżej sprawie postępowania dotyczyły aspektów związanych z nieprzedstawieniem kompletnych deklaracji podatkowych i uzyskaniem zwiększonego zwrotu podatkowego, natomiast oskarżonemu w sprawie która zakończyła się wydaniem zaskarżonego wyroku zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 286§1 kk i art. 233§6 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art. 12 kk oraz przestępstwa z art. 13§1 kk w zw. z art. 286§1 kk i art. 233§6 kk w zw. z art. 11§2 kk. Postępowania administracyjne na które wskazuje skarżący prowadzone były natomiast w kwestiach dotyczących zasiłków udzielanych z pomocy społecznej i oba ze wskazywanych przez skarżącego postępowań - karne i administracyjne odnosiły się do zupełnie innych zagadnień i rodzaju świadczeń.

Kwestionując wydane rozstrzygnięcie skarżący podnosi nadto zarzut naruszenia art. 2 kpk i art. 4 kpk. Rozpatrując wyrażone stanowisko zaakcentowania wymaga, iż we wskazanych przepisach unormowana została ogólna dyrektywa, która powinna być realizowana w toku procesu karnego. Naruszenie określonych w tych przepisach zasad nastąpić zaś może tylko poprzez naruszenie przepisu procesowego o bardziej szczegółowym charakterze, przepisu zawierającego konkretny nakaz lub zakaz, naruszenia takich przepisów w sprawie niniejszej natomiast nie stwierdzono. Skarżący wyraża w apelacji wprawdzie pogląd o naruszeniu zasady bezpośredniości stwierdzając także, iż niewłaściwie zastosowano art. 391§1 kpk - z przedstawionej argumentacji w tym zakresie wynika, iż skarżący uchybienie to dostrzega w odczytaniu poprzednich zeznań świadkom zatrudnionym w (...) w D. – powyższy zarzut nie zasługuje jednakże na uwzględnienie. Stosownie do treści art. 391§1 kpk jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio albo oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta, albo przebywa za granicą lub nie można mu było doręczyć wezwania, albo nie stawił się z powodu niedających się usunąć przeszkód lub przewodniczący zaniechał wezwania świadka na podstawie art. 333 § 2, a także wtedy, gdy świadek zmarł, wolno odczytywać w odpowiednim zakresie protokoły złożonych poprzednio przez niego zeznań w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem w tej lub innej sprawie albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Procedując w sprawie tak też postąpił sąd rejonowy odczytując poprzednio złożone zeznania przez świadków, którzy wskazywali, iż już pewnych okoliczności nie pamiętają, jak i z uwagi na fakt, iż część świadków w fazie spontanicznej wypowiedzi składając zeznania na rozprawie głównej nie podawała wszystkich szczegółów, a które niewątpliwie dotyczyły istotnych okoliczności, a odczytanie tych uprzednio złożonych w sprawie zeznań zmierzało do uszczegółowienia, doprecyzowania tego dowodu. Zaznaczenia nadto wymaga, iż kontrola merytorycznej zawartości zeznań świadka rozpoczyna się już w fazie jego spontanicznej wypowiedzi i jeżeli już wówczas zostaną stwierdzone przesłanki wymienione w przepisie art. 391 k.p.k., nie tylko możliwe jest, ale wręcz niezbędne, odczytanie przez sąd świadkowi fragmentów jego poprzednich zeznań dla wyjaśnienia wątpliwości, właśnie przed pytaniami stron. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 lipca 2017 roku II AKA 110/17).

Kwestionując wydane rozstrzygnięcie i zarzucając nieprawidłowości w procedowaniu sądu skarżący podnosi w apelacji, iż w toku prowadzonego postępowania nie uczestniczył we wszystkich rozprawach głównych i nie mógł przedstawić swojego stanowiska oraz wygłosić głośów końcowych, czyniąc własne uwagi co do zasady bezpośredniości oraz koncentracji materiału dowodowego i zasady kontradiktoryjności oraz jak się wydaje kwestionując nadto przeprowadzoną w sprawie ocenę zgromadzonych dowodów i wyrażając wątpliwości co do tego czy wydany przez sąd rejonowy wyrok oparty został na analizie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Odnosząc się do przywołanej argumentacji zasadnym pozostaje w tym miejscu wskazanie, iż z dniem 1 lipca 2015 r., wobec nowej treści art. 374§1 kpk (znowelizowanego przez art. 1 pkt 120 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2013 r. poz. 1247), obecność oskarżonego na rozprawie głównej przestała być obowiązkowa (poza wyjątkiem wskazanym w art. 374§1a kpk), stosownie do treści art. 374§1 kpk udział oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie. Przewodniczący lub sąd mogą

uznać jego obecność za obowiązkową. Zgodnie zaś z §1a art. 374 kpk w sprawach o zbrodnie obecność oskarżonego podczas czynności, o których mowa w art. 385 i art. 386, jest obowiązkowa. Procedując w sprawie niniejszej na rozprawie głównej w dniu 6 grudnia 2017 roku sąd rejonowy na podstawie art. 374§1 kpk postanowił rozprawę prowadzić pod nieobecność oskarżonego uznając jego obecność za nieobowiązkową i stwierdzając brak podstaw do uznania jego niestawiennictwa na rozprawie w tym dniu za usprawiedliwioną (nadmienić należy, iż oskarżony jak wynika z protokołu rozprawy został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy). Ponadto w dniu 7 lutego 2018 roku sąd rejonowy na podstawie art. 374§1 kpk rozprawę prowadził pod nieobecność oskarżonego – prawidłowo zawiadomionego uznając obecność oskarżonego za nieobowiązkową. Wydając wskazane postanowienia sąd rejonowy procedował nie uchybiając przepisom postępowania karnego.

Skarżący kwestionując sposób procedowania sądu i zarzucając naruszenie przepisów postępowania podnosi przy tym także w apelacji, iż nie mógł skutecznie realizować swoich uprawnień w toku prowadzonego postępowania bowiem występował bez obrońcy z urzędu o którego wnioskował, a z uwagi na nieobecność na rozprawie nie mógł on też wygłosić głosu końcowego. Ponadto jak twierdzi - z przyczyn niezależnych od niego nie mógł on odpowiednio wcześniej zapoznać się z aktami sprawy. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę, iż w sprawie niniejszej sąd rejonowy miał na uwadze złożony przez oskarżonego wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu, przy czym procedując na rozprawie głównej w dniu 7 lutego 2018 roku sąd rejonowy na podstawie art. 353§5 kpk wniosek ten pozostawił bez rozpoznania trafnie zauważając w uzasadnieniu, iż wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu powinien być złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania lub zawiadomienia o terminie rozprawy natomiast oskarżony o terminie rozprawy został zawiadomiony w dniu 14 grudnia 2017 roku, a przedmiotowy wniosek został przez niego złożony w dniu 2 lutego 2018 roku, zaś rozpoznanie tego wniosku powodowałoby konieczność zmiany terminu rozprawy. Zauważenia przy tym również wymaga, iż w sprawie nie ujawniły się przesłanki wskazujące na konieczność obrony obligatoryjnej w tym postępowaniu. Nadmienić nadto należy, iż w protokole przesłuchania M. P. w charakterze podejrzanego z dnia 31.03.2017 roku znajduje się zapis, iż wymieniony nie będzie się zaznajamiać z aktami dochodzenia po jego zakończeniu.

Brak jest również podstaw do zasadnego podnoszenia zarzutów naruszenia zasad: bezpośredniości, koncentracji materiału dowodowego jak i kontradiktoryjności. Przeprowadzona kontrola odwoławcza nie wykazała również naruszenia art. 366 kpk. Zakres przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania dowodowego nie budzi żadnych wątpliwości. Zgromadzone dowody pozwoliły na odtworzenie zdarzeń będących przedmiotem tego postępowania oraz ocenę zachowania oskarżonego w kontekście zarzucanych mu czynów. W toku prowadzonego postępowania przeprowadzono dowody, które służyły wyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Analizując argumentację skarżącego zaznaczenia przy tym również wymaga, iż orzekając w sprawie sąd rejonowy miał na uwadze całokształt zgromadzonego materiału dowodowego odnośnie zarzucanych oskarżonemu czynów, dokonanie zaś oceny dowodów nie stanowi naruszenia art. 410 kpk.

We wniesionej apelacji skarżący kwestionując sposób procedowania sądu a także ocenę zgromadzonych dowodów czyni również uwagi co do swobody wypowiedzi osoby przesłuchiwanej podnosząc, iż sąd rejonowy na rozprawie odczytał świadkom uprzednio złożone w sprawie zeznania, wyrażając nadto także własne stanowisko co do kwestii złożenia przez świadków przyrzeczenia. Wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego w sprawie niniejszej brak jest podstaw do zasadnego formułowania zarzutów braku możliwości swobodnej wypowiedzi świadków, analiza akt sprawy pozwala na uznanie, iż w trakcie powyższych czynności procesowych osoby te składając zeznania w przedmiotowej sprawie miały możliwość swobodnego wypowiedzenia się. Nadto, co wymaga podkreślenia, treść przepisu art. 187 kpk wskazuje na to, że złożenie przyrzeczenia jest obowiązkiem świadka, a jednocześnie obowiązkiem sądu jest odebranie go od świadka, zaznaczając przy tym również, iż jedynie w sytuacji wyraźnie wyrażonej woli stron (obecnych przy przesłuchaniu) można odstąpić od tej czynności. Tak też w sprawie tej sąd rejonowy - jak wynika z protokołów rozpraw - procedując na rozprawie w dniu 28 czerwca 2017 roku, 9 sierpnia 2018 roku i 6 grudnia 2018 roku świadków wobec braku sprzeciwu obecnych na tych rozprawach stron postanowił przesłuchać bez przyrzeczenia. Odnośnie natomiast odczytania przez sąd świadkom (pracownikom (...)) w D.) uprzednio złożonych zeznań to aktualna pozostaje argumentacja przedstawiona już powyżej w uzasadnieniu odnośnie naruszenia art.

391 kpk. Brak jest ponadto także podstaw do zasadnego formułowania twierdzeń o braku możliwości swobodnej wypowiedzi przez oskarżonego, skoro miał on możliwość decydowania zgodnie z własną wolą, o treści składanych wyjaśnień.

Oddalając w oparciu o art. 170§1 pkt 4 i 5 kpk wnioski dowodowe oskarżonego o przeprowadzenie dowodów z dokumentów sąd rejonowy nie dopuścił się naruszenia norm prawa procesowego i to w sposób mający mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia. Zauważyć należy, iż składając wniosek dowodowy wnioskodawca winien precyzyjnie określić okoliczności które mają zostać udowodnione. W sprawie niniejszej natomiast, jak zauważył już sąd rejonowy uzasadniając wydaną w tym zakresie decyzję, oskarżony nie wskazał jakich dokumentów wniosek dotyczy ani dokumentów tych nie przedłożył w toku rozprawy, a zatem zasadnym pozostawało stanowisko, iż dowodu tego nie da się przeprowadzić, a odroczenie rozprawy w tym celu w sposób oczywisty prowadziło do przedłużenia postępowania.

Skarżący kwestionując wydane w sprawie rozstrzygnięcie, we wniesionej apelacji czyni nadto uwagi, odnośnie czasu sporządzenia i doręczenia pismem uzasadnienia wyroku. Odnosząc się do wyrażanych w powyższym zakresie zapatrywań zaznaczenia wymaga, iż stosownie do treści art. 423§1 kpk uzasadnienie wyroku powinno być sporządzone w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia, a w wypadku sporządzenia uzasadnienia z urzędu - od daty ogłoszenia wyroku; w sprawie zawilej, w razie niemożności sporządzenia uzasadnienia w terminie, prezes sądu może przedłużyć ten termin na czas oznaczony. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż jak wskazuje się w praktyce orzeczniczej termin określony w art. 423 § 1 kpk ma charakter instrukcyjny i jego przekroczenie nie wywołuje żadnych skutków proceduralnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2010 roku V KK 316/09).

Wbrew odmiennym twierdzeniom prezentowanym przez autora apelacji w przedmiotowej sprawie nie doszło również do naruszenia art. 7 kpk. Zwrócić należy uwagę, iż przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 kpk, jeśli tylko jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy; stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego; jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego; a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. We wniesionej apelacji skarżący nie wykazał aby któryś z tych warunków nie został przez sąd rejonowy dotrzymany, przedstawiając własną, subiektywną ocenę dowodów oraz podając w wątpliwość poczynione ustalenia faktyczne, negując je z założenia a nie w oparciu o konkretną argumentację.

Analizując niniejszą sprawę sąd rejonowy złożył przez świadków zeznania w których świadkowie odnosili się m.in. do kwestii związanych z składanymi przez oskarżonego wnioskami i oświadczeniami – tak jak i inne zgromadzone w sprawie dowody poddał wnikliwej, rzeczowej i obiektywnej analizie oraz ocenie. Sygnalizowana okoliczność, iż składając zeznania na rozprawie głównej - a zatem wiele miesięcy po tych zajęciach - świadkowie pewnych szczegółów już dokładnie nie potrafili opisać, nie podważa oceny zeznań tych świadków. Naturalnym jest, że z upływem czasu niektóre szczegóły odnośnie relacjonowanych wydarzeń ulegają zatarciu w pamięci ludzkiej.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego z uwzględnieniem wymogów art. 7 kpk, brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń dotyczących uzyskania informacji przez pracowników (...) w D. odnośnie sytuacji osobistej i majątkowej oskarżonego, istotnych dla kwestii związanych z tymi świadczeniami – pomocą udzielaną w tamtym czasie przez (...), w tym okoliczności i czasu kiedy informacje takie zostały przez pracowników tego ośrodka uzyskane.

Niewątpliwym w sprawie pozostaje, iż oskarżony od września 2012 roku do czerwca 2016 roku pobierał z (...) w D. świadczenia w postaci zasiłku okresowego z powodu bezrobocia oraz zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia w łącznej wysokości 10.817,99 zł, a decyzje o wypłacie tych świadczeń były udzielane w oparciu o dane i informacje udzielane przez wymienionego. Zaznaczyć należy, iż oskarżony, jak wynika z akt sprawy po zgłoszeniu się po raz pierwszy do (...) z wnioskiem o pomoc finansową i przeprowadzeniu z nim wywiadu środowiskowego podpisał m.in. pismem oświadczenie, iż udzielane przez niego informacje do wywiadu środowiskowego są zgodne z prawdą. W oparciu o udzielone informacje oraz zaświadczenie z Urzędu Pracy pracownik (...) zawnioskował o

przyznanie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, który został następnie przyznany. O taką pomoc oskarżony wnioskował jeszcze kilkakrotnie i wnioski te były rozpoznawane pozytywnie a ponadto korzystał on z zasiłku celowego na pokrycie kosztów leków i leczenia. Ustalenia te poczyniono w sprawie nie tylko w oparciu o zeznania świadków – pracowników (...) ale również w oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację. Zwrócić przy tym należy uwagę, iż od 2014 roku osoby ubiegające się o pomoc finansową były zobowiązane również do złożenia pisemnych oświadczeń o stanie majątkowym a które to oświadczenia były odbierane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań i zawierały pouczenie o treści art. 233§1 kk i takie oświadczenia złożył również oskarżony. Oświadczenia z dnia 2 października 2014 roku, 14 stycznia 2015 roku, 8 kwietnia 2015 roku, 6 lipca 2015 roku 12 października 2015 roku, 4 stycznia 2016 roku, 8 lutego 2016 roku 4 kwietnia 2016 roku, 14 czerwca 2016 roku i 7 lipca 2016 roku zawierały nieprawdziwe dane, iż oskarżony nie posiada żadnych nieruchomości w tym mieszkania (jak bowiem ustalono wymieniony pozostawał współwłaścicielem w 1/2 lokalu mieszkalnego położonego we W.), przy czym zaznaczenia wymaga, iż oskarżony poświadczył własnym podpisem, że został pouczone o odpowiedzialności z art. 233§1 kk. Swoim postępowaniem oskarżony działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru (na co wskazuje ilość charakter i czas podejmowanych czynności sprawczych) niewątpliwie wprowadził w błąd pracowników (...) w kwestii istotnej dla ustalenia prawa do takiego świadczenia i działania te miały na celu osiągnięcie korzyści majątkowej. Wypłacając takie świadczenia (...) w D. rozporządziło mieniem działając - co należy raz jeszcze zaznaczyć - pod wpływem błędu co do sytuacji majątkowej M. P. i co w konsekwencji doprowadziło do podjęcia niezasadnej decyzji o przyznaniu wnioskowanej pomocy finansowej – a zatem dokonano rozporządzenia mieniem w sposób niewątpliwie niekorzystny. Brak jest nadto podstaw do kwestionowania wysokości poniesionej szkody. W tych okolicznościach sprawy w pełni zasadnie jest stwierdzenie, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił wszystkie znamiona przestępstwa określonego w art. 286§1 kk i art. 233§6 kk w zw. z art. 11§2 kk.

Nadmienić nadto należy, rozpatrując zaprezentowane w apelacji wywody odnoszące się do środków uzyskiwanych z najmu wskazanego powyżej mieszkania, którego współwłaścicielem pozostawał oskarżony, iż – jak zasadnie wskazał już sąd rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku – dla ustalenia, że oskarżony doprowadził (...) w D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd pracowników (...) odnośnie swojej sytuacji majątkowej istotne znaczenie ma nie tyle wysokość osiąganych przez oskarżonego z tytułu najmu mieszkania dochodów, ile sam fakt posiadania mieszkania we W. i zatajenie tej informacji przed pracownikami (...).

Niewątpliwym w sprawie pozostaje nadto, iż oskarżony w dniu 28 kwietnia 2016 roku złożył w (...) w D. wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko to jest córkę D. P., wskazując, iż wniosek ten dotyczy ustalenia prawa do świadczenia na dziecko wspólnie z nim zamieszkujące i pozostające na jego utrzymaniu. Zaznaczenia wymaga, iż oskarżony został pouczone o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia co potwierdził swoim podpisem pod treścią wniosku. Tymczasem jak ustalono dokonując weryfikacji danych zawartych w tym wniosku, iż D. P. zamieszkiwała we W. wraz ze swoją matką L. O., oskarżony zaś utrzymuje kontakt z córką, która odwiedza go w niektóre weekendy, święta oraz podczas wakacji. W zaistniałej sytuacji w pełni zasadnym pozostaje stwierdzenie, iż oskarżony niewątpliwie podał w treści wskazanego wniosku nieprawdziwe informacje – istotne dla ustalenia prawa do tego świadczenia, usiłując wprowadzić w błąd pracownika (...) w D. co do faktu wychowywania dziecka i sprawowania nad nim wówczas faktycznej opieki, działając w celu uzyskania korzyści majątkowej - pozyskania nienależnego mu zasiłku wychowawczego.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż uznając oskarżonego za winnego popełnienia przypisanych w wyroku przestępstw sąd rejonowy nie popełnił błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku.

Niezależnie od powyższego zauważyć należy, iż konstrukcja zarzutów apelacji - błędu w ustaleniach faktycznych i obraży prawa materialnego jest wadliwa. Zarzut obraży prawa materialnego można postawić jedynie wówczas gdy skarżący nie kwestionuje ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, podważa natomiast dokonaną przez sąd ocenę prawną czynu lub też nie zgadza się z dokonaną wykładnią przepisu. Jak wskazuje się w praktyce orzeczniczej naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu (niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego,

w sytuacji gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 roku V KK 89/08 a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04 stycznia 2007 roku V KK 177/06).

Za niezasadne uznać należy stanowisko wyrażające się uznaniem jakoby w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 286§1 kk i art. 233§6 kk. Odpowiedzialności karnej z art. 286§1 kk podlega ten kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Oskarżony natomiast podejmując w okresie od września 2012r. do czerwca 2016r. ustalone działania - w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru - zmierzające do uzyskania świadczeń z (...) w D. - złożył fałszywe oświadczenia po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań, wprowadzając swoim zachowaniem w błąd co do sytuacji majątkowej - i doprowadził do podjęcia niezasadnej decyzji o przyznaniu zasiłków. Powyższe podjęte przez oskarżonego działania były niewątpliwie, jak zaakcentowano już powyżej, ukierunkowane na doprowadzenie pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Ponadto oskarżony w dniu 28 kwietnia 2016r. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej złożył w (...) w D. fałszywe oświadczenie, po uprzedzeniu o odpowiedzialności karnej z art. 233§1 kk, wprowadzając w błąd co do faktu sprawowania faktycznej opieki nad swoją córką, usiłując doprowadzić (...) w D. do wydania niezasadnej decyzji o przyznaniu zasiłku wychowawczego i doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Swym zachowaniem oskarżony wypełnił wszystkie znamiona zarzucanych mu przestępstw.

Odnosząc się natomiast do wymiaru i rodzaju kary orzeczonej przez sąd rejonowy wobec oskarżonego należy wskazać, iż rozstrzygnięcie w tym przedmiocie było prawidłowe. W sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw do obniżenia oskarżonemu orzeczonych kar za przypisane mu czyny. Zauważyć przy tym należy, iż pojęcie „rażącej niewspółmierności” zostało sprecyzowane w praktyce orzeczniczej jako różnica „wrażająca”, „bijąca w oczy” czy „oślepiająca” (tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 maja 2010 roku II Aka 82/10). Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Wymierzając oskarżonemu wszystkie kary jednostkowe jak i karę łączną karę sąd rejonowy miał na uwadze okoliczności istotne dla wymiaru kary i nadał im właściwe znaczenie. Orzeczone w wyroku kary jednostkowe są adekwatne do stopnia winy i społecznej szkodliwości popełnionych czynów. Za niewspółmiernie surową nie może nadto zostać uznana orzeczona w wyroku kara łączna, kara ta spełni cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie winna osiągnąć wobec skazanego a także przyczyni się do kształtowania świadomości prawnej w społeczeństwie. Tym samym podstawy do korekty wyroku na korzyść oskarżonego w sprawie tej nie występują.

Z tych też wszystkich względów orzeczono jak w wyroku (art.437§1 kpk).

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o Adwokaturze (Dz. U. Nr 16 poz. 24 z późn. zm.) oraz §17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 roku (Dz. U. z 2016 roku poz. 1714) zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. H. z Kancelarii Adwokackiej w K. 516,60 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego, należnych Skarbowi Państwa, orzeczono na podstawie art. 624§1 kpk zwalniając oskarżonego – ze względu na obecną sytuację majątkową - od ponoszenia tychże kosztów.